

**AANVULLING MONUMENTENLIJST** behorende bij B&W-besluit (M2306-1802)  
(Als bedoeld in artikel 1 onder c van de Monumentenverordening Rotterdam 2010)

---

**Monumentnummer:** E- 537  
**Monumentnaam:** Kustlicht Maasvlakte  
**Aanwijzingsbesluit:** M2306-1802

---

**Plaatselijke aanduiding:**

**Adres:** Europaweg 925  
**Postcode:** 3199 LC  
**Plaats:** Rotterdam  
**Deelgebied:** Maasvlakte  
**Wijk:** -

---

**Kadastrale gegevens:**

**Gemeente:** Rotterdam  
**Sectie:** AM  
**Perceelnummer:** 63

---

**Redengevende omschrijving:**

Basisgegevens

**Omschrijving:** acht-hoekige betonnen toren met geel-zwarte banden  
**Oorspronkelijke functie:** Weg- en waterwerk(en)  
**Huidige functie:** Geen (sinds 2008 licht gedoofd)  
**Bouwtijd:** 1973-1974  
**Architect:** W. Colenbrander  
**Aannemer:** Van Hattum en Blankevoort  
**Opdrachtgever:** Rijkswaterstaat (vm. Rijkswaterstaat)  
**Stroming/stijl:** Functionalistisch

Geschiedenis

Door de ligging van Rotterdam aan de Nieuwe Maas zijn de havens en de stad onlosmakelijk met elkaar verbonden. Tussen 1866 en 1872 werd de Nieuwe Waterweg gegraven. Deze verbeterde verbinding van de Maas met de Noordzee gaf het startschot voor de ontwikkeling van de Rotterdamse havens tot de huidige 'poort van Europa'.

De lichtbebakening aan de Nieuwe Waterweg werd gevormd door twee gietijzeren vuurtorens uit 1893-1894, het hoge licht en lage licht bij Hoek van Holland. In de periode 1953-1956 werd de Nieuwe Waterweg gemoderniseerd door de komst van een groep walradarstations langs verschillende locaties. De tocht van de schepen over de Nieuwe Waterweg was hierdoor volledig te volgen en onafhankelijk van weersomstandigheden te begeleiden.

Met de aanleg van grootschalige naoorlogse havenuitbreidingen, zoals Europoort (1958-1964) en Maasvlakte I (1965-1975), veranderde de kustlijn bij de Maasmond ingrijpend.

Parallel aan de Nieuwe Waterweg werd in 1966 het Calandkanaal gegraven. De aanleg van de Splitsingsdam (1969-1971) markeerde de beide waterwegen. Vervolgens werd de gehele bebakening van de Maasmond vernieuwd. Vanaf 1971 verschenen in vijf jaar tijd een reeks lichtopstanden. Deze bestonden uit drie lichtenlijnen en twee havenlichten langs de verlengde havendammen die in zee werden geplaatst. Een centrale, witte lichtenlijn (112°) kwam op de Splitsingsdam en een tweede groene lichtenlijn (116°) ter hoogte van Rozenburg voor de toegang tot het Calandkanaal. De rode lichtenlijn (107°) nabij Hoek van Holland werd in de periode 1973-1974 gerealiseerd, samen met het Kustlicht Maasvlakte.

De vuurtoren markeerde de ingang van de Nieuwe Waterweg en het achtergelegen gebied Europoort en was de opvolger van het hoge licht van Hoek van Holland, dat door de uitbreiding van de havens op de Maasvlakte I onvoldoende zichtbaar was geworden. Na het gereedkomen van het kustlicht in 1974 is de optiek uit 1960 van het hoge licht van Hoek van Holland overgeheveld naar de vuurtoren. Het materiaalgebruik en ontwerp van Kustlicht Maasvlakte is verwant met de lichtlijnen en havenlichten bij de Maasmond uit dezelfde periode; betonnen torens in achtkantige of ronde cilindervormen met een gestreept kleurenmotief.

De Tweede Maasvlakte werd in 2008-2013 gerealiseerd. De vuurtoren lag hierdoor niet meer aan de kust en de radardekking nam verder af door de industriële bebouwing. In 2018 werd een 70 meter hoge radartoren opgeleverd aan de westzijde van Maasvlakte II. Deze toren zal de radarfunctie van het kustlicht gaan overnemen.

#### *Kustlicht*

De vuurtoren op de Maasvlakte is een achthoekige betonnen toren, door middel van betonstort met glijbekisting opgetrokken. De werkzaamheden werden gestart in september 1973 door het aannemersbedrijf Van Hattum en Blankevoort, in 1997 gefuseerd tot Koninklijke Volker Wessels Stevin NV. Het ontwerp is van ir. W. Colenbrander in opdracht van Rijkswaterstaat, afdeling Havenmonden. Er zijn geen gegevens bekend van andere (civieltechnische) bouwwerken onder deze naam.

De toren trad in werking op 18 maart 1974. Op 18 september 1974 werd het kustlicht officieel ontstoken door Directeur-Generaal van het Loodswezen Schout-bij-nacht G. van der Graaf. Dit gebeurde samen met de vernieuwde navigatielichten van de Maasmond. De toren werkte geheel volautomatisch. Bij een eventuele storing werd via een eveneens automatische telefooninstallatie de semafoor in Hoek van Holland gewaarschuwd.

Nadat de functie van verkenningslichten in grote mate overgenomen werd door radartechnologie, kwam in 1979 radar- en straalverbindingapparatuur boven het lichthuis. In datzelfde jaar werd het kustlicht aan landzijde gedeeltelijk afgeschermd naar aanleiding van klachten over de lichtsterkte. In 2008 werd het verkenningslicht gedoofd en is er geen onderhoud meer gepleegd. Nadat het in 2012 officieel overtollig is verklaard, zal de aanwezige radarapparatuur in 2019 overgebracht worden naar

de nieuwe radartoren op Maasvlakte II.

#### Omschrijving van het object

Het Kustlicht Maasvlakte ligt aan de Europaweg, langs de westelijke strook van Maasvlakte I en de monding van het Yangtzekanaal. De vuurtoren meet een hoogte van 65 meter en heeft een schildering van zwarte en gele banden. Hiermee is het de hoogste vuurtoren van Nederland en de enige vuurtoren met dit kleurenpatroon. Aan de voet, ter hoogte van de eerste band, is een plaquette aangebracht met het gedicht 'Kustlicht Maasvlakte' van Max Dendermonde. Onder het gedicht staan gegevens over de bouw en opening van de toren.

De betonnen vuurtoren heeft een achtkantig cilindervorm opgetrokken door middel van glijbekisting. Op 60,25 meter hoogte is een stalen bordes met afgeschuinde hoeken. Door de komst van de radarinstallatie in 1979 waren lichte aanpassingen aan het exterieur nodig, waaronder een aluminium ladder vanaf het bordes langs het lichthuis.

Het interieur van de betonnen schacht is verdeeld in een parterre, tussenbordes, bordes, marine en lichthuis. Een verhoogde toegangsdeur (op 7,35 meter hoogte) met trap geeft toegang tot de schacht met stalen trappenhuis en liftkoker. Vanuit hier zijn de liftstopplaats, de roostertrap en de parterre te bereiken. De schacht telt exclusief parterre en lichthuis 23 roosterplatforms. Het tussenbordes zit ten hoogte van het vijftiende roosterplatform. Dit tussenbordes heeft een liftstopplaats en vier ventilatieroosters van 40x55 centimeter in de wanden.

Het lichthuis bevat een draaiend optiek van de derde grootte, gefabriceerd door de firma Wilhelm Weule in Duitsland. Dit optiek uit 1960 bestaat uit vijf panelen met een bundellens en één paneel met een trommellens. Het werd in 1974 geïnstalleerd vanuit het hoge licht van Hoek van Holland naar het kustlicht. Sinds 1974 was een lampenwisselaar aanwezig (drie kwikjodidelampen van 2.000 watt en twee halogeenlampen van 100 watt als reserve). Deze lampenwisselaar is in 2008 verwijderd.

De specifieke ligging van het kustlicht op een mono-industriële omgeving zorgt voor een unieke positie. Een gebouwtje met trafo en noodstroomaggregaat (maken geen onderdeel uit van de bescherming) is het enige object in de nabijheid van de vuurtoren wat hint op de werking ervan, dat verder volautomatisch en op afstand gebeurde.

#### Inventarisatie kunstwerken

Voorstelling: plaquette met gedicht 'Kustlicht Maasvlakte'

Kunstenaar: Max Dendermonde, pseudoniem van Hendrik Hazelhoff (1919-2004)

Locatie: Kustlicht Maasvlakte

Datering: 1974

Materiaal: lood

Afmetingen: 160 x 105 centimeter

---

**AANVULLING MONUMENTENLIJST** behorende bij B&W-besluit (M2306-1802)  
(Als bedoeld in artikel 1 onder c van de Monumentenverordening Rotterdam 2010)

**Waarderingstabel:**

*De waarderingstabel is opgesteld op basis van de selectiecriteria zoals die vastgesteld zijn door het college van Burgemeester en Wethouders op basis van artikel 3 van de Monumentenverordening Rotterdam 2010. In deze waarderingstabel zijn alleen de criteria genoemd die van toepassing zijn voor dit object. In de linker kolom zijn de algemeen vastgestelde criteria vermeld. In de rechter kolom is specifiek omschreven hoe het criterium van toepassing is voor dit object.*

**I Cultuurhistorische waarden**

<b>Nederzettingsgeschiedenis</b> Het object is van belang als Bijzondere uitdrukking van een geografische, landschappelijke, beleidsmatige en/of bestuurlijke ontwikkeling.	Het Kustlicht markeert de ontwikkeling van de Rotterdamse haven en de fasegewijze verschuiving van de kustlijn door de naoorlogse expansie van havengebieden
<b>Innovatieve/ traditionele waarde</b> Het object is van belang wegens innovatieve kwaliteiten of als belangrijke representant in een traditionele ontwikkeling.	Sluitstuk in de ontwikkeling van vuurtorens naar steeds hoger en functionelere opzet (volautomatisch).

**II Architectuurhistorische waarden**

<b>Schoonheid</b> Het object is van belang wegens de hoogwaardige esthetische kwaliteit van het ontwerp.	Door het materiaalgebruik en geheel automatisch functioneren heeft de toren een opvallende rankheid binnen de typologie van vuurtorens.
<b>Detailering</b> Het object is van belang vanwege het bijzondere materiaalgebruik, detailering, constructiemethode, kleurgebruik en/of de ornamentiek	Binnen de typologie van vuurtorens een bijzonder constructiemethode voor vuurtorens en uniek kleurpatroon met gele en zwarte banden
<b>Bouwtype</b> Het object is van belang als goed voorbeeld van een functionele en/of typologische ontwikkeling	De vuurtoren is een goed voorbeeld van geheel automatische vuurtorens.

**III Stedenbouwkundige, ensemble- en landschappelijke waarden**

<b>Gegroeid geheel</b> Het object is van belang vanwege de situering, verbonden met de ontwikkeling/uitbreiding van Rotterdam.	De vuurtoren is, samen met de oude verkenningsslicht van Hoek van Holland, onderdeel van de afleesbaarheid van de groei van de Rotterdamse haven en de verschuiving van de kustlijn.
<b>Ensemble</b> Het object is van belang vanwege de situering en/of de (historisch-)ruimtelijke relaties met de omgeving, zoals groenvoorzieningen, park/tuin, wegen, water en/of bodemgesteldheid.	De vuurtoren is onderdeel van het nautisch erfgoed van Rotterdam en vormt een geheel met de lichtlijnen langs de Maasmond.

#### **IV Gaafheid en Herkenbaarheid**

##### **Omgeving**

Het object is van belang in relatie tot de structurele en/of visuele gaafheid van de stedelijke, dorpse of landschappelijke omgeving.

De vuurtoren ligt geïsoleerd op de Maasvlakte in een mono-industriële omgeving.

#### **V Zeldzaamheid**

##### **Zeldzaamheid**

Het object is van belang vanwege architectuurhistorische, stedenbouwkundige, typologische of functionele zeldzaamheid, eventueel verbonden met een bijzonder ouderdom.

De vuurtoren op de Maasvlakte is de hoogste en jongste vuurtoren van Nederland.

#### **Waardering van het object:**

Het kustlicht op de Maasvlakte is van belang voor het nautisch erfgoed van Rotterdam en is bijzonder in Nederland, zowel binnen de typologische ontwikkeling van vuurtorens als voor specifieke kenmerken van het kustlicht, zoals bouwjaar(1973-74), materiaal(her)gebruik, constructiewijze, hoogte (67 meter) en locatie.

Het kustlicht Maasvlakte als opvolger van het hoge licht van Hoek van Holland laat duidelijk de ontwikkeling van de Rotterdamse haven zien die gekenmerkt wordt door schaalvergroting en globalisering. Het kustlicht vormt zowel qua functie als verschijningsvorm een ensemble met de lichtlijnen langs de Maasmond uit de zelfde periode.

**AANVULLING MONUMENTENLIJST** behorende bij B&W-besluit (M2306-1802)  
(Als bedoeld in artikel 1 onder c van de Monumentenverordening Rotterdam 2010)

---

**Verantwoording:**

Bronnen

- Blom, I. (Red). (1997). *65 jaar Havenbedrijf 1932-1997*. Gent, België: Drukkerij Snoeck Ducajo & Zn.
- Bosman, P.C. (1998). *Nederlandse vuurtoren gids*. Sneek, Nederland: Bosman & Bosman nautische uitgeverij.
- Crommelin, L., Suchtelen, H. van (1978). *Nederlandse vuurtorens: bouwgeschiedenis en organisatie*. Nieuwkoop, Nederland: Heuff.
- Dam, T. van (1990). *De Rotterdamse haven, 650 jaar*. Amsterdam, Nederland: De Bataafsche Leeuw.
- Dixhoorn, J. van, Glerum, A. (1967) Wereldhaven van morgen. De bouw van de nieuwe havenmond bij Hoek van Holland. *Land + Water*, 11(6), 1-18.
- Grosfeld, J., Feijen, G. (1982). *Schip Haven Stad. Ontwikkelingen en onderlinge relatie Rotterdam 1880-1980*. Tentoonstellingsbrochure Rotterdam, Nederland: Maritiem Museum Prins Hendrik.
- Hazewinkel, F. (1978). *Zeehavenbeleid van Rotterdam 1967-1975. De jongste geschiedenis van de ontwikkelingen rond Europoort, Maasvlakte en de Gouden Delta. Jaarverslagen*. Rotterdam, Nederland: Gemeentedrukkerij Rotterdam.
- Hoogstraten, D. van, (2000). *Vuurtorens: betrouwbare bakens, inspirerend erfgoed*. Noordwijkerhout, Nederland: Atrium/Icob.
- Kouwenhoven, P. (2010). *Vuurtorens lichtscheppen en kapen. Nautisch erfgoed van Nederland*. Leiden, Nederland: WINCO.
- Kouwenhoven, P. (2017). 'Beschrijving en waardering van nautische objecten in Nederland. De vuurtoren op de Maasvlakte'. via [www.vuurtorensinnederland.nl](http://www.vuurtorensinnederland.nl), geraadpleegd januari 2019
- Lugt, L. van der (et al). (2018). *Havenmonitor. De economische betekenis van Nederlandse zeehavens 2002-2017*. Rapport Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Rotterdam, Nederland: Erasmus Universiteit Rotterdam.
- Meer, J. van der. (2005, 2006). 'Van Steyger tot Maasvlakte. De geschiedenis van de Rotterdamse havens' *Ons Rotterdam* (27,28), 3/4/1, 4-7, 4-7, 4-6.
- Veen, R. van der, (1981). *Vuurtorens; over vierboeten, lichtwachters en markante bouwwerken*. Bussum, Nederland: Boer Maritiem.
- Witter, A.W. (1994). *Ontstaansgeschiedenis van het industriegebied Maasvlakte 1963 t/m 1993*. Rotterdam, Nederland: Gemeentewerken Rotterdam, Ingenieursbureau Havenwerken.

Archieven

- Nationaal Archief, Den Haag, Loodswezen en Marine Stoomvaartdienst, 1814-1979, nummer toegang 2.12.25, inventarisnummer 1695 Stukken betreffende het treffen van voorzieningen voor het kustlicht op de Maasvlakte, 1979.
- Nationaal Archief, Den Haag, Rijkswaterstaat Directie Benedenrivieren, nummer toegang 3.07.07, inventarisnummer 2247 Planning voor het verbeteren van de lichtenlijn van de Rotterdamse Waterweg en de bouw van een kustlicht op de Maasvlakte, met bijlagen, 1972.
- Stadsarchief Rotterdam, Rotterdam, Collectie bouwdoSSIERS B2.5'74.84 *Ged. Veranderen kustlicht*.
- Stadsarchief Rotterdam, Rotterdam, Collectie bouwdoSSIERS B2.331.1973 *Bouwen van een kustlichttoren en gebouwen voor trafo en noodstroomaggregaat*.

Beeldmateriaal

- Fotocollectie G. Brandse & D. Güth
- Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, Beeldbank, Vuurtoren Maasvlakte, D. Nijhuis (2016) 13271-52480
- <http://vuurtorensinnederland.nl/> , geraadpleegd januari 2019
- Stadsarchief Rotterdam, Rotterdam, Collectie bouwdoSSIERS B2.331.1973
- 

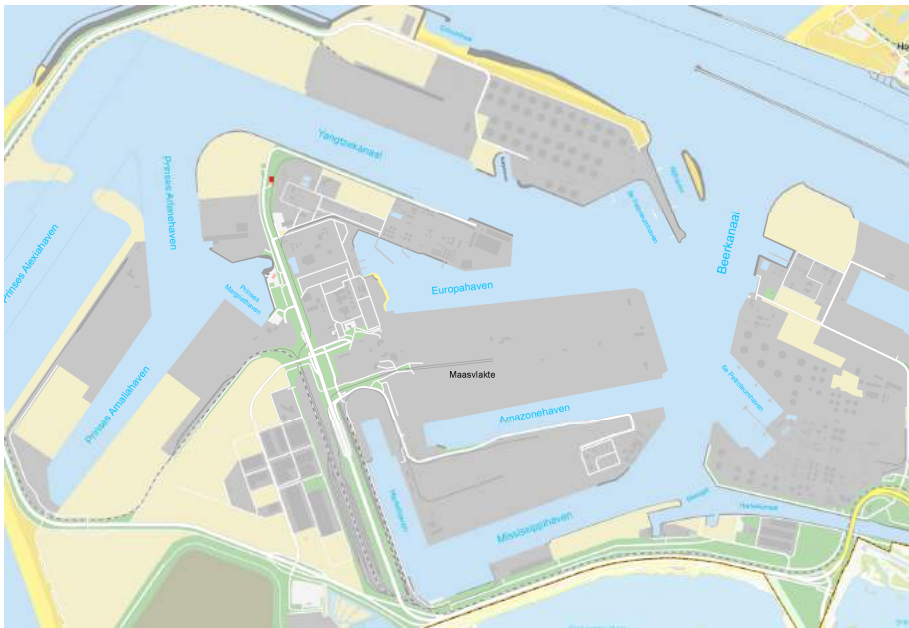
**Onderzoeker:**

Naam: Amanda Terpstra  
Datum: januari 2019

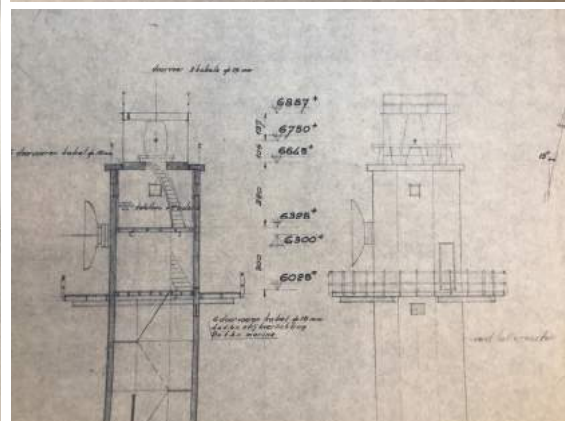
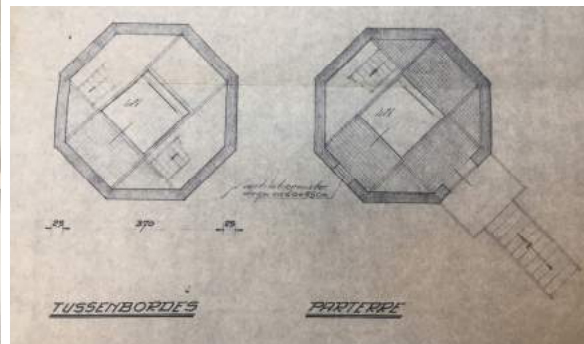
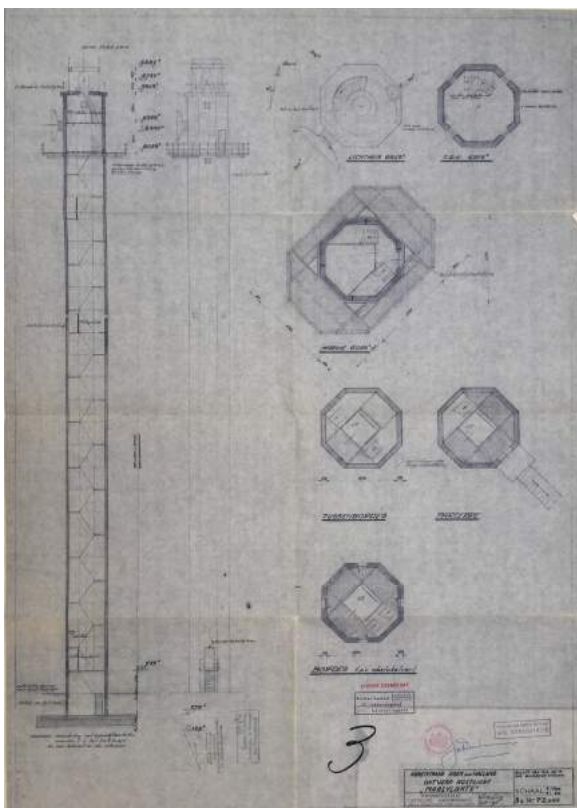
---

**AANVULLING MONUMENTENLIJST** behorende bij B&W-besluit (M2306-1802)  
(Als bedoeld in artikel 1 onder c van de Monumentenverordening Rotterdam 2010)

**Kaart:** situatie januari 2019



**Beeldmateriaal:**



Bestektekening met doorsnedes Kustlicht Maasvlakte (1973): Havenmond Hoek van Holland: ontwerp Kustlicht "Maasvlakte"

**AANVULLING MONUMENTENLIJST** behorende bij B&W-besluit (M2306-1802)  
(Als bedoeld in artikel 1 onder c van de Monumentenverordening Rotterdam 2010)

---



Kustlicht Maasvlakte (2018)



Kustlicht Maasvlakte (1974)





**AANVULLING MONUMENTENLIJST** behorende bij B&W-besluit (M2306-1802)  
(Als bedoeld in artikel 1 onder c van de Monumentenverordening Rotterdam 2010)

---



Opnames bordes en optiek (2018)



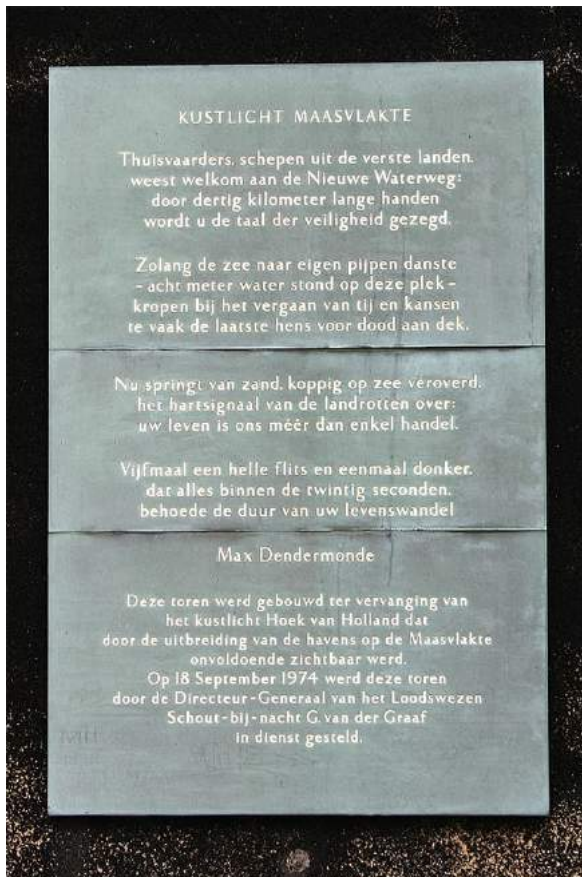
De optiek van het hoge licht van Hoek van Holland uit 1960, in de vuurtoren op de Maasvlakte  
Bron: <https://kustverlichtingsmuseumhoekvanholland.nl/het-hoge-licht-van-de-uitgaande-lichtenlijn/>

**AANVULLING MONUMENTENLIJST** behorende bij B&W-besluit (M2306-1802)  
(Als bedoeld in artikel 1 onder c van de Monumentenverordening Rotterdam 2010)

---



Roostertrap rondom de liftkoker (2018)

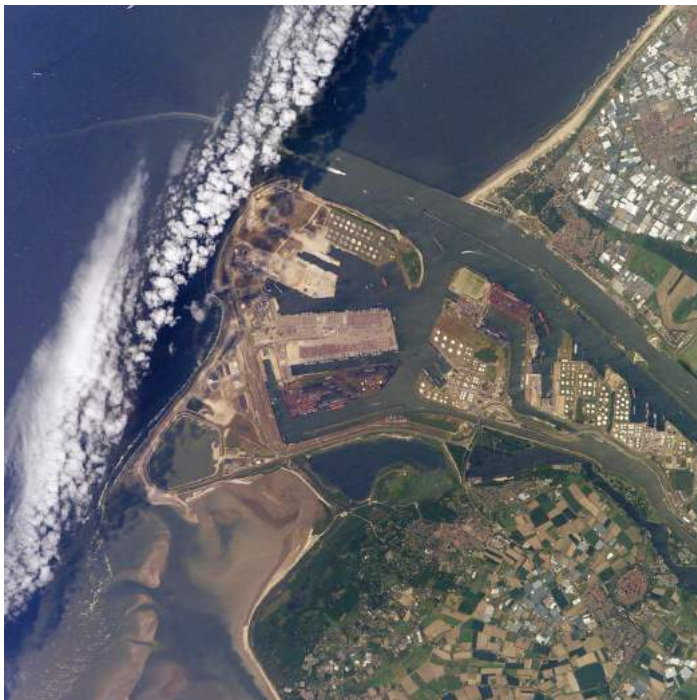


Plaquette op de toren met gedicht van Max Dendermonde

Bron: <https://kustverlichtingsmuseumhoekvanholland.nl/nieuwe-lichten-aan-de-maasmond/>

**AANVULLING MONUMENTENLIJST** behorende bij B&W-besluit (M2306-1802)  
(Als bedoeld in artikel 1 onder c van de Monumentenverordening Rotterdam 2010)

**Bijlagen:**



Satellietbeeld Maasvlakte I (2005)



*Hoek van Holland /  
Hoge Licht*



*Hoek van Holland /  
Lage Licht*



*Maasmond /  
Noorderhoofd*



*Maasmond /  
Zuiderhoofd*



*Maasmond /  
Hoge Licht*



*Maasmond /  
Lage Licht*



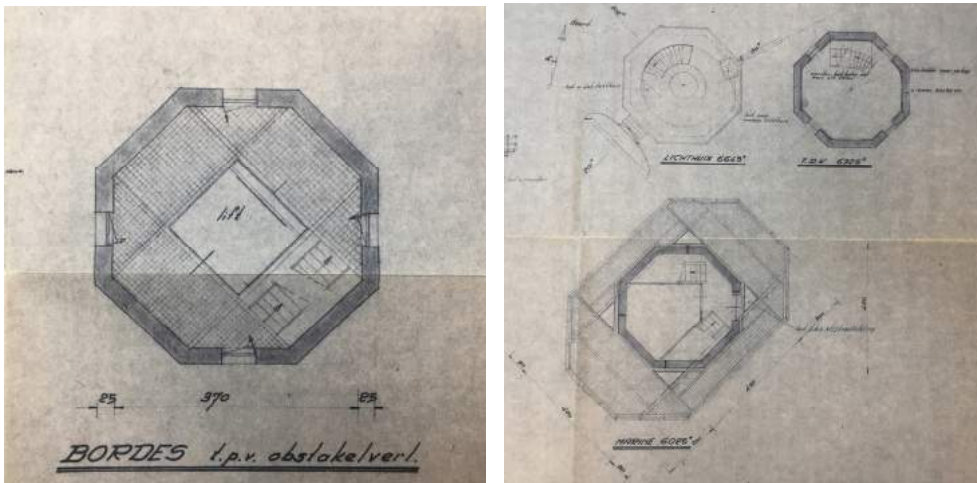
*Europoort-Calandkanaal /  
Hoge Licht*



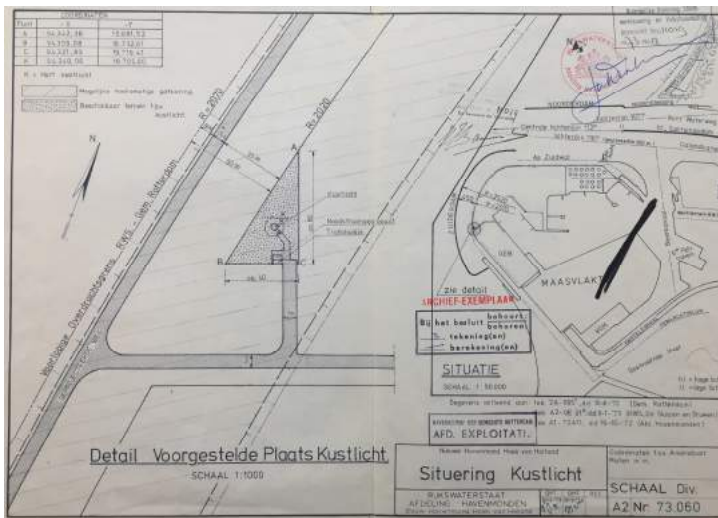
*Europoort-Calandkanaal /  
Lage Licht*

Overzicht Lichtenlijnen Maasmond: Hoek van Holland Hoge en Lage Licht (rood licht),  
havenlichten Maasmond Noorderhoofd en Zuiderhoofd, Maasmond Hoge en Lage Licht (wit licht) en Europoort-  
Calandkanaal Hoge en Lage Licht (groen licht)

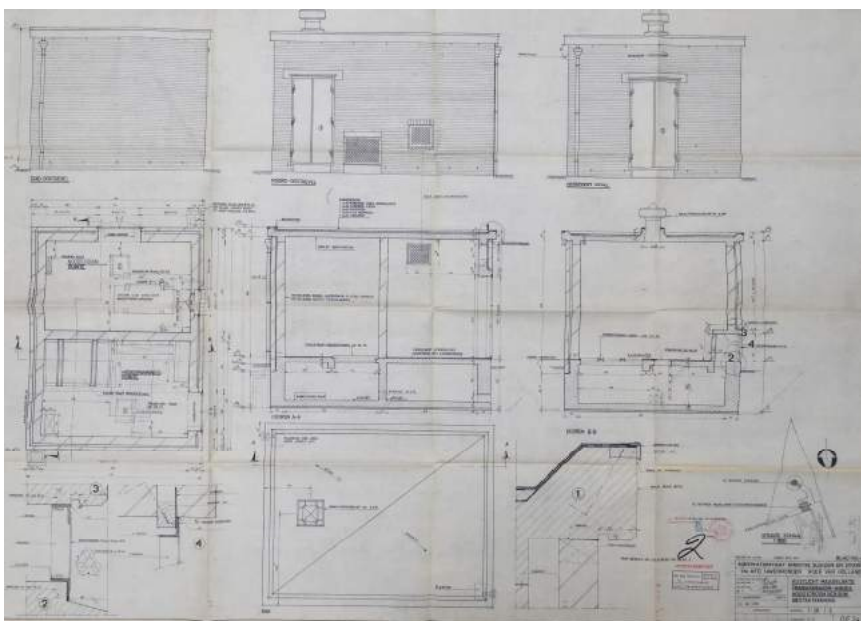
**AANVULLING MONUMENTENLIJST** behorende bij B&W-besluit (M2306-1802)  
 (Als bedoeld in artikel 1 onder c van de Monumentenverordening Rotterdam 2010)



Details uit de bestektekening met doorsnedes Kustlicht Maasvlakte (1973): Havenmond Hoek van Holland: ontwerp Kustlicht "Maasvlakte"; Tussenbordes, Parterre, Bordes (t.p.v. obstakelverlichting), Marine, Lichthuis en T.B.K.



Situering Kustlicht op de Maasvlakte (1973): ingetekend driehoekig perceel met geprojecteerde weg



Bestektekening transformator-annex noodstroomgebouw nabij het kustlicht (1973)